

22140045

CZECH A: LITERATURE – HIGHER LEVEL – PAPER 1
TCHÈQUE A : LITTÉRATURE – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
CHECO A: LITERATURA – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Friday 9 May 2014 (morning)
Vendredi 9 mai 2014 (matin)
Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Napište literární komentář na **jeden** z následujících textů:

1.

Rozpustile poskakovala po chodníku, patou rozdupávala krabičky od cigaret, spadané z odpadkových košů. Krabičky byly jako velcí barevní brouci, kterých se bála, vždycky od rozdupnutého kusu papíru odskočila, aby ji snad v poslední chvíli nekousl. Počítala si skóre, jako při volejbale.

5 „Jedna nula, dva nula, tři nula,“ broukala spokojeně a smála se. Volejbal hrávaly děti u nich ve škole, za oknem je pozorovala, nemotorné hemžení figurek na hřišti.

Držela za kabelku starší paní, která trpělivě kráčela před ní, co chvíli se otáčela a kontrolovala ji.

„Počkej, mami,“ zatahla najednou prudce za řemen kabelky, jako by přitáhla uzdu koni.

10 Přiskočila k výloze obchodu s alkoholem a prstem ukazovala přes sklo na barevné láhve. „Punč je nejkrásnější, vidíš?“ přilepila ukazováček na tabuli. „Mnohem hezčí než vodka nebo rum. Rum je jako hromádka hlíny nasypaná do flašky, skřípal by určitě v zubech. Punč je nejhezčí, vid’?“

Paní se otočila, vrátila se k ní. „Máš pravdu, punč je krásnej. Chceš, koupíme si punč?“

„Koupíme, koupíme,“ přikyvovala. Paní se usmála a stiskla kliku u dveří obchodu.

15 Zatahla za řemen kabelky a vtáhla ji dovnitř. Prodavačka překvapeně sledovala, jak do místnosti vsupěla ženská táhnoucí za sebou jinou ženskou, mladou bláznivou učitelku místní školy, vzpouzející se jako neposlušný pes.

„Dobrý den, prosila bych punč,“ řekla stará a oddechla si, jako by na zem složila pytel brambor. Mladá se vyděšeně rozhlížela a držela se mámy za cíp sukně. „Děkuji, co jsem dlužna?“

20 uklidila matka alkohol do kabely.

„Sedmdesát pět,“ pípla prodavačka a ze všech sil se snažila nepodívat se mladé učitelce do očí. Ta dopadla, kdo by to byl řekl. Před pár lety pěkná ženská, všichni měli radost, že se jim o děti ve škole bude starat někdo jiný než staré báby, které už měly odslouženo a ve škole zůstávaly na dožití. Ty jí daly, děti, pomyslela si. Stála tam před ní v bílých šatech, s mašlí v prošedivělých vlasech, a nejistě se usmívala, držela se mámy za šos a bez ní ani krok. Říkalo se, že ji jednou brzy ráno našel cestou z noční někdo od dráhy ležet na kolejích, schoulená brečela do pražců a pochcaného šterku. Jen v noční košili a bosá. Měla štěstí. No, i když tohle je taky hrůza. Horší než dítě, vypadá jako přerostlá panenka, mrká těma svýma bezednýma očima, postavit ji teď před tabuli, haranti by se pominuli strachy.

30 „Děkuju vám, nashledanou,“ řekla paní a obrátila se ke dveřím. „Naďo, pojď,“ napomenula dceru, která s otevřenou pusou zírala na prodavačku. Sklapla čelisti, chytila se řemenu kabelky a nechala se vyvést ven.

„Nashledanou,“ zamumlala prodavačka spíš pro sebe, několikrát naprázdno polkla, stáhlo se jí hrdlo a do očí se hrnuly slzy. Křečovitě se držela pultu, bála se, že by ji nohy neunesly.

35 Představila si, že třeba její děti... Hloupost, zná je, jsou slušně vychovaní, dozvěděla by se, kdyby něco. Musí se poptat, jen tak pro klid duše.

40 Mladá učitelka hopsala za postarší paní, smála se a těšila se z krásné láhve v matrónské kabele. Matka zamračeně pozorovala hloučky lidí na protější straně ulice, školáky, pokřikující nevinné oplzlosti, jejichž pravý význam nejspíš vůbec nechápali. Myslela na dnešní večer a na to, že dnešek byl bohudíky dalším z řady klidných dní. Dcera žije, i když jinak, než si kdy představovala. Svaří punč, pořádně ho osladí, tak jak to má ráda. Obě ho tak mají rády. Řemen kabelky se natáhl, otočila se.

„Jsou to jen děti, mami,“ řekla Nad’a. A znovu, jakoby se jí vědomí zabalilo do nepromokavé pláštěnky, poskočila a rozdupla krabičku od cigaret vypadlou z odpadkového koše.

Stanislav Beran, *Až umřeš, nikdo už ti nebude chtít sahat na prsa* (2007)

2.

Karlův most v zimě

Hřeje mě polibek, jsi láskou náhodnou,
(tak štěstí rozumím: náhodě pomožené).
Pod tělem Vltavu, díváš se za vodou,
jak plyne chvíle, kdy muž uhaduje v ženě

5 smysl gest, která jí ten večer k touze jdou
i k pleti hladiny, když v krvi zář se žene,
zdvihá nás Karlův most, je hvězdný najednou
z dálky jak milostné setkání vytoužené.

10 Alej soch nehne se, my rychle přecházíme,
u kamen roztaje tvůj čepec proti zimě,
chrámová kopule se sněžným úžasem.

Tak sbohem za sto let, až v dětech půjdem tudy,
paprsek z řeky pil, kameny tvou dlaň studí,
kdo se tu políbil, živý se vrátí sem.

Petr Skarlant, *Sto a jeden sonet o lásce* (1986)